

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

I Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет

УДК 334.713

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В.І. Кривошапка, А.І. Кулик

Хіміко-технологічний коледж імені Івана Кожедуба

Шосткинського інституту СумДУ

Вул. Інституцька, 1, м.Шостка, 41100

colledge@ukr.net

Відносини підприємництва найбільшою мірою реалізуються саме в малому бізнесі, в якому знаходять безпосереднє поєднання незалежність власника та персоніфікованість господарського управління. Слід відзначити, що малий та середній бізнес в економіці виконує низку специфічних соціально-економічних функцій:

Сприяння процесам демонополізації, приватизації та роздержавлення економіки, стимулювання розвитку економічної конкуренції, формування численних суб'єктів ринкового господарства, орієнтованих на попит, конкуренцію тощо.

- Залучення до економічного обороту матеріальних, природних, фінансових, людських та інформаційних ресурсів, котрі “випадають” із поля зору великих компаній.

- Поліпшення стану на ринках шляхом забезпечення еластичності їхньої структури, врегулювання попиту, пропозиції й цін, принаймні часткової компенсації втрат пропозиції на період реструктуризації великих компаній, індивідуалізації пропозиції та диференціації попиту, насичення ринків, задоволення специфічних місцевих потреб.

- Вивільнення великих підприємств від виробництва нерентабельної їм дрібносерійної та штучної продукції, яка задовольняє індивідуальний попит, підвищення тим самим ефективності їхньої діяльності. Великим компаніям укладення коопераційних угод із малими підприємствами дозволяє підвищити гнучкість виробництва, зменшити комерційний ризик.

- Забезпечення додаткових робочих місць, подолання прихованого безробіття, надання роботи працівникам, вивільненим в ході реструктуризації великих підприємств.

- Стимулювання підвищення ділової активності населення та розвитку середнього класу, який становить соціальну базу економічних реформ, забезпечує стабільність суспільства.

- Пом'якшення соціальної напруженості завдяки ослабленню майнової диференціації та підвищенню рівня доходів населення.

- Збільшення гнучкості національної економіки та ринкової пропозиції у відповідності до сучасних умов відкритої економіки.

- Сприяння процесу демократизації суспільства, раціоналізації системи економічної організації та управління.

Малий бізнес, який є невід'ємною структурною складовою сучасної ринкової економічної системи, в трансформаційній економіці додатково набуває функцій структуроутворюючого елемента. Між тим, особливо – у трансформаційних економіках, яскравого прояву набуває суперечність між об'єктивно високою економічною та соціально-політичною значущістю ролі малого підприємництва як форми діяльності та слабкою життєздатністю його окремих суб'єктів.

Результат дослідження: економічний стан та конкурентоспроможність підприємництва залежить від багатьох факторів. Макроекономічні фактори - загальний стан і тенденції економічного розвитку держави, динаміка економічного росту, стабільність валюти, рівень попиту та пропозиції на зовнішньому та внутрішньому ринках. Мікроекономічні фактори - власні заощадження, розмір майна, яким володіє підприємець, можливість впровадження науково-технічних досліджень, ефективне

І Всеукраїнська науково-методична конференція

«Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи» 21 квітня 2016 року м. Шостка

використання фінансів, кооперативні зв'язки тощо. Розвиток сектора малого підприємництва також залежить від розміру капіталу та доступу до зовнішніх джерел: кредитів, позик, грантів, субвенцій.

Висновки: Реалізація державної політики підтримки розвитку малого і середнього бізнесу в Україні має розглядатися як комплекс взаємоузгоджених заходів у сфері правової, адміністративної, регуляторної, макроекономічної та інституційної політики. Спроби реалізувати це завдання за рахунок часткових заходів ведуть до деформування структури малого і середнього підприємництва в Україні та у довгостроковій перспективі приречені на невдачу.

Серед основних чинників, що перешкоджають розгортанню малого та середнього підприємництва в Україні, зазначимо:

- надмірний податковий тиск;
- слабка стартова матеріально-технічна база;
- низька продуктивність праці;
- відсутність досвіду і знань у тих, хто розпочинає власний бізнес;
- нерозвинутість інфраструктури, необхідної для підтримки та розвитку малого підприємництва;
- недостатній рівень поінформованості суб'єктів малого підприємництва щодо потенційних партнерів і конкурентів тощо.

За своєю природою малий і середній бізнес орієнтований на оптимізацію використання доступних ресурсів. Саме структурою доступних ресурсів визначаються як галузева структура малого і середнього бізнесу, так і особливості його функціонування. Налагодження дієздатної мережі малих і середніх підприємств в економіці, яка потерпає від серйозного дефіциту фінансових, споживчих, інформаційних, організаційних та інших ресурсів, неможливе. «Економіка зростання», яка має бути сформована в Україні найближчим часом, повинна спиратися на активне залучення малого і середнього бізнесу до подолання ресурсних дефіцитів та формування політики його розвитку в рамках загальної стратегії економічного зростання і структурних перетворень національної економіки.

Список літературних джерел

1. Іваницький Д. Фінансова безпека і малий бізнес //Фінанси України. - 2003. - № 8. - С.41-44
2. Іващенко О. Великі проблеми малого бізнесу //Міліція України. - 1998. - № 2. - С. 18-19
3. Базилюк А. Фінансові важелі розвитку малого бізнесу в Україні //Актуальні проблеми економіки. - 2002. - № 8. - С. 17-22
4. Бандурка О. Великий і малий бізнес: проблеми розвитку //Голос України. - 1999. - 15 червня. - С. 8
5. Бутко М. Організаційні заходи сприяння малому бізнесу //Економіка України. - 1997. - № 7. - С. 20-25
6. Волик В. Становлення малого та середнього бізнесу в Україні і його наслідки //Актуальні проблеми економіки. - 2002. - № 8. - С. 22-25
7. Галь В. Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні //Вісник Національного банку України. - 2003. - № 1. - С. 13-15
8. <http://sumy.ukrstat.gov.ua/index.php>